

2009-11-16

Vattenmiljö
Henrik Wapen

Minnesanteckningar från Miljösamverkan Sveriges workshop om uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa hälsoskyddstillsyn, Socialstyrelsen, den 11 november 2009

Introduktion

Gudrun Törnström hälsade alla välkomna. Gudrun berättade om bakgrunden och vilka mål Miljösamverkan Sverige (MSS) har haft med projektet. En Power Point presentation kommer inom kort att läggas ut på MSS hemsida.

Margareta Palmqvist berättade vidare vilket syfte Socialstyrelsen har och har haft på projektet. Framför allt ser Socialstyrelsen att det nu ska bli en bättre utvärdering och uppföljning. Socialstyrelsens förhoppning är att hälsoskyddet ska få ett uppsving i och med att det här arbetet har gjorts och även att dagens övning ger positiva effekter för tillsynsarbetet.

Margareta informerade även att Irene Andersson kommer att ta över Gudruns jobb från och med årsskiftet. Gudrun kommer då att gå tillbaka till sin ordinarie tjänst på länsstyrelsen i Västra Götaland.

Förväntningar på workshopen

Fråga om förväntningar på metodstödet och dagens workshop ställdes till deltagarna. En fråga som visade sig ha många svar bl.a:

Inspirerande/nya idéer	Systematiskt arbete
Ett hjälpmedel	Strategiskt arbete
Nya infallsvinklar	Ett stöd man kan kanske använda på andra områden?
Kul med ett stöd	Intressant att få tillämpa metodstödet
Matnyttigt	Bra kunskapskälla.
Kunna hjälpa kommunerna	Intressant att få se utvärderingsdelen Bra, att den blir synliggjort
Fånga upp många idéer	Hälsoskyddet får nu förhoppningsvis en mer framträdande roll.
Lära mig mer om arbetet	Ny start! Nya idéer
Vad innebär stödet	Erfarenhetsutbyte
Hjälpmedel och stöd	Operativa tillsynen lyfts upp

Sammanställningen visar att det finns ett stort intresse och behov bland handläggarna på länsstyrelsens att få hjälp med uppföljning och utvärdering av hälsoskyddstillsynen.

Hälsoskyddsarbete och tillsynsvägledning

Jenny Jonsson från projektgruppen presenterande mål 2 och 3 enligt projektplanen dvs., *PM - Socialstyrelsens och länsstyrelsernas delade tillsynsväglednings-ansvar och Arbetet med att skydda människors hälsa och operativ hälsoskydds-tillsyn.*

De synpunkter som framkom var bl.a. att

- länsstyrelsens roll som överklagningsmyndighet och rollen i den fysiska planeringen saknades
- det kan vara svårt att göra tillsyn när det inte finns något som är rätt eller fel.

Man konstaterade även att:

- vi bör komma ihåg att hälsan är viktigare än tekniken
- det är svårt att veta var gränsen går mellan hälsotillsyn och miljötillsyn
- det är fel att dela upp i hälsotillsyn och miljötillsyn. Därför är det bättre om man bara riktar in sig på verksamheter enligt 38 och 45§§

De PowerPoint bilder som visades kommer att läggas ut på MMS hemsida.

Varbergs kommuns operativa hälsoskyddstillsyn

Linda Österberg från miljö- och hälsoskyddskontoret i Varbergs kommun berättade hur man arbetar med den operativa hälsoskyddstillsynen.

Linda beskrev bland annat hur kontoret fördelade tiden mellan ärenden, tillsyn, klassningsindelning, verksamhetsplanering, finansiering, hjälpmedel samt uppföljning och utvärdering.

När det gäller metodstödet ansåg Linda att det kommer att vara en bra checklista för kommunen, t.ex. för att kunna se och planera vilka frågor länsstyrelsen avser att ställa vid ett kommunbesök.

Lindas PowerPoint presentation kommer att läggas ut på MSS hemsida.

Länsstyrelsen i Västra Götaland redovisade hur man genomför kommunbesök

Ingela Höök berättade hur Länsstyrelsen i Västra Götaland arbetar/har arbetat med uppföljning och utvärdering. Hon berättade bland annat om bakgrunden, metodiken, planeringen, brev till kommunen, besöken och den återkoppling som senare görs till politikerna.

Ingelas PowerPoint presentation kommer att läggas ut på MSS hemsida.

Övning 1 Tillämpning av metodstödet del 1

Förberedelse inför ett kommunbesök.

Den första övningen skulle motsvara länsstyrelsens förberedelse inför ett kommunbesök. Uppgiften innebar att länsstyrelsen skulle informera sig så mycket som möjligt inför ett kommunbesök och ta del av det material som nämnden presenterat.

Deltagarna delades in i fyra grupper där två grupper gick igenom handlingar från samma kommun. På så sätt kunde tillvägagångssätt och bedömning jämföras.

Diskussion om övning 1

Den allmänna uppfattningen var att övningen hade varit bra. De reflektioner och synpunkter som framkom vid redovisningen var:

- Det är viktigt att man har bra kunskap om tillsynsobjekten och att man är förberedd. Är man det är det lättare att förstå vilka behov kommunen har.
- Det är viktigt att kommunen kan presentera en behovsutredning.
- Tillsynsplanen ska bl.a. förklara vilka tillsynsintervall som tillämpas och varför dessa valts.
- Här har länsstyrelsen möjlighet att följa upp om kommunen uppfyllt den tillsynsplan som beslutats.
- Det är viktigt att visa vilken kunskap som finns bland kontorets personal.
- Hur ska kommunen veta hur de ligger till? Vilka måttstockar finns det?

Övning 2, Tillämpning av metodstödet del 2 och 3

Granskning av den operativa hälsoskyddstillsynen och av enskilda ärenden

Den andra övningen skulle motsvara själva kommunbesöket. I övningen ingick även att granska fyra enskilda ärenden där följande frågor skulle besvaras:

- utförs tillsyn regelbundet på de verksamheter som regleras i 38 och 45 §§,
- används miljökvalitetsmålen som grund för prioritering av tillsynen,
- tillämpas effektiva tillsynsmetoder både för händelsestyrd och planerad tillsyn,
- används ändamålsenliga rutiner i tillsynen,
- används tydliga rutiner för ärendehandläggning både vid tillämpning av förvaltningslagen och miljöbalken samt
- bedöms sakfrågan med utgångspunkt från allmänna råd, praxis m.m.

Diskussion om övning 2 och redovisning av resultat till Socialstyrelsen

Den allmänna uppfattningen var att övningen hade varit bra. De reflektioner och synpunkter som framkom vid redovisningen var:

- Övningen visar att man kan/gör olika bedömningar
- Det ska vara likvärdig bedömning över hela landet
- Rutiner ska vara kända dvs. alla ska känna till dem och tillämpa dem.
- Man ska vara observant om jäv förekommer/kan förekomma.
- Det är svårt att ställa krav när det inte finns något rätt eller fel.
- Dokumentation och verklighet överensstämmer inte alltid.
- Många frågetecken kan oftast rätas ut när man kommer ut på tillsynsbesöket.
- Man ska ”ha på fötterna” om man bedömer att den operativa tillsynen inte uppfyller miljöbalkens krav (26 kap 1§)
- Det är viktigt att länsstyrelsen ger/lämnar respons till kommunen när man har haft ett tillsynsbesök.
- Det är viktigt att man tänker på hur man lägger fram sammanfattning/ resultatet till kommunen.
- Var går gränsen för när länsstyrelsen ska ta tillbaka tillsynen?
(Gäller endast miljöskyddstillsyn)

Avslutning

Gudrun avslutade dagen med att tacka alla deltagare för värdefulla diskussioner och projektgruppen för ett väl genomfört projekt.

Vid pennan

Henrik Wapen